

Légvárépítő

Dátum nap nélkül.
Kerekes Gábor kiállítása

Viltin Galéria, Budapest
2013. szeptember 11 – október 25.

Elhagyja a Műegyetem Roxfort-szerű épületszoportját, elhúzza mellette egy éjszakai járatot, tele zöld mellényessel. Köp egyet. Sorra lenyomja a kapukilincseket, végigpróbál minden bejáratot. Nem feszélyezi az utcalámpák fénye, de jobb az óvatosság. Befordul a sarkon. Semmi kedve kukázni. Ekkor rámosolyog a szerencse. Sietős léptekkel távozik egy alak a legközelebbi házból, kis kulin papírkötegeket húzva. Az ajtó lassan csukódik mögötte. A besurranó máris az előtérben vizsgálódik, majd, mintha mindig is itt lakott volna, úgy indul meg fölfelé a lépcsőn. Ahogy az utcán, itt is gyakorlatiasan járja a folyosót, finoman próbálgatva a kilincseket. És tessék. Talán pont az iménti kulis dinka felejtette el maga után bezárni a lakást! Már csukódik is mögötte a bejárati ajtó. Egy pillanatig nem mozdul. Szeme hamar megszokja a sötétet. Meglátja maga körül a bútorok körvonalait, az ajtónyílásokat. Keze már röplüne is matatni az idegen holmijában, de rutinjából hiányzik az ide vágó minta. Hová nyúljon? Mindenfelé dobozokba ütközik, tele újságokkal, szemmel láthatóan ugyanazok a címlapok, hatalmas mennyiségben. A konyhapultot újságkivágások borítják, több rétegben. Zavarba jön. Szinte bosszús. Kifogott egy gyújtogató bugrist. Hol az istenverte hűtő? Feltépi – üres. De a hideg fényben könnyebben szemlélődhet. Így sem jobb. Amerre lép, a földön mindenhol újságfecnik. Ugyanaz ötször. Ugyanaz nyolcszor. A vízszintes felületek kinyírbált képekkel befedve, a függőleges felületek teleragasztva. Városi látképek. Füstölő toronyházak. Repülő. Hú, de sok ideje lehet ennek. Vagy talán valami nyomozó? Bin Laden rajongó? Alászolgája, én már itt se vagyok, micsoda pszicho-pofa élhet itt.

KEREKES GÁBOR a szelektív szemégyűjtő kukától a műterembe visszafelé tartva beleütközik egy riadt alakba. Elnézést kér, az illető köp egyet.

Műtermében a 2001. szeptember 11-ei terrortámadással foglalkozó művek készülnek. Sokáig kellett kutatnia alapanyagért, mert azt tapasztalta, hogy a WTC fotódokumentáció kikopott a nyomtatott sajtóból. Ami nemcsak az esemény történelemfordító hatása miatt furcsa, hanem egyszerűen azért is, mert az újságok illusztrációit az emberi arcok mellett városábrázolások dominálják. Komoly küzdelem kezdődött, hogy megtermelje a tőle megszokott, nagyfelületű, burjánzó montázsok anyagát. Egyben eljegyezte magát a repülés-

és épületbiztonság aggasztó témájával. Gyermeki képzelete zsúfolt és tarka települések ismeretlen tájait kreálta. Sárkánnyá maszkírozott utasszállító repülőket fantáziált, akiknek rémületet keltő külseje csak a gonosz erők számára jelent figyelmeztetést. Kerekas gyermekhez illő rendíthetetlen pozitivitással, de felnőtt tudatossággal választotta a megnyugtató jövő vízióját. Munkáiban a gyerekek apró részletek iránti, rajongó készsége, és a kivitelezés felnőtt profizmusa vegyül egymással. A kerekasi látványvilág emlékezetünkbe idézi a gyerekkorunkban maradt, féktelen ambíciót a lehetséges materializására, amely pedig akkor kaphatott volna igazán szárnyra, amikor legtöbbünk végül bedőlt a világi összeesküvés-elméletnek.

Kerekes viszont megmentette önmagát, hogy művészi produkciójában felgöngyölthessen néhány fejlődés-lélektani dilemmát. Honnan jövünk, hová tartunk, mivé leszünk? Ezek a kérdések vezetnek az élet nagy válaszaihoz? Kerekes vállalja a piszkos munkát, magára rántja, ha kell, egy teljes társadalom haragját, de nem akar belefulladás semmiféle, előre ütemezett, kötelező érvényű civilizációs emancipációba. Úgy nyúl hozzá a 9/11 témájához, hogy lepöccinthesse a saját válláról minden töpörödött médiadémont, legyen az dühödött légi elhárító angyal vagy ájtatos kegyeleti ördög. A hordozó is ezt szolgálja. A művész furdózó Jennifer Lopezekkel telt, újságpapír tengerpartjai nem hajlandók pánikba esni a fura szögben közelgő, utasszállító repülőgépet látván. A könnyed tartalmak leváltása egy terroreseményre csak korlátozott mértékben tűr nyomdafestéket, legalábbis Kerekes karmai között. De legalább esélyt sem ad a „sokat markol, keveset fog” alkotói tévútnak, és ezt úgy értem, hogy Kerekes alapvetően keveset markol. 2013-as Bloom-jelölése¹ bizonyítja, hogy ez rajtam kívül másokat sem zavar. Ugyanakkor teljesen kilóg a többi jelölt közül, akik, mindent összevetve, felnőtt testbe bújt felnőttek.

Hányadán állunk hát az ollózós-ragasztózós Kerekes Gáborral? Könnyebb őt megfejteni, ha nem a Bloom-díj Ludwig-beli, grandiózus tárlatát járjuk. Ott légváriai olyan művészek művei közé ékelődnek, akik olyan komolyan veszik magukat, hogy egy zabszem sem fér be. A Viltin Galéria pár négyzetméteres projektszobája sokkal jobb kalandot tartogat. Különösen, mert a jelenlegi berendezkedés szerint BaJóTa Kassáról importált szoborcsoporthatárát vezet az út. Kerekes mini enteriőrjében minden van: papír-kollázs, ceruzarajz, light box. Nem mondom – ez dühítő egy kicsit. Mintha őt is kezdené megfertőzni ez a mánia, hogy egy adott típusú művet, amely szemmel láthatóan a vezérfonalat képezi – induljunk ki most a papírképekből – másfajta művekkel alá kéne támasztani, lábjegyzettel ellátni. Ez tévedés, és aggasztó redundanciához vezet, károsítva az eredetileg magabiztosan kijelölt irány érvényét. Ha egy mű nem áll meg a saját lábán és más művek segítő jelenlétére szorul, akkor azt jobb nem megmutatni másoknak. Itt azért nincs vész, Kerekes szemet gyönyörködtető városképei bőven bírnak annyi önálló értelemmel, hogy ne kapjunk riadtan az ismertető szöveg után. Aki ismeri első ilyen tárgyú, 2005-ös munkáját, annak szembeötlő, hogy ahhoz képest technikailag mennyivel kiforrottabbak, méretben mennyire visszafogottabbak ezek a művek, s ennek köszönhetően összeszedettebbek és welschi értelemben esztétikusabbak. Az alkotói alázat átveszi a partyszervező installációs igényeit. Szemtanúi lehetünk, hogy a művész elméjéről felszállt a pszichedelikus köd, s alóla kezdenek kibukkanni tehetségének valódi épületei. Ez a látványvilág már tényleg a számítógépes grafika megfelelője. S ennyiben zsákutcának is tarthatnánk. Hiszen kimetrozhatok a Népligetbe, a buszpályaud-

1 Leopold Bloom Képzőművészeti Díj. Ludwig Múzeum – KMM, Budapest, 2013. szeptember 7–29.

KEREKES GÁBOR
Sárkányok, 2013, változó méret

KEREKES GÁBOR
Füst, 2013, lightbox, 80 x 150 x 20 cm

KEREKES GÁBOR
Egy sárkány, 2013, vegyes technika

varon beülhetnek egy automatába, és három perc múlva hazamérőzhatok majd' megszólaló grafitportrémmal. A gépek első csapása a képzőművészetre a fotó volt, és azóta egyre nagyobb teret hódítanak el. Mit akar akkor Kerekes Gábor a kézzel kivagdosott kis figuráival? Erre az ő válasza az, hogy gombokat nyomkodni mindenki tud.²

Walter Benjamin meg azt mondja, hogy „ami a műalkotás technikai reprodukálhatóságának korában szertefoszlik, az a mű aurája.”³ Ezért kerül csak 20 fontba a British Museum shopjában egy reprodukció, holott pont úgy néz ki, mint golyóálló üveggel védett eredetije. A természet csúcsteljesítménye többek közt az ember, az ember csúcsteljesítménye pedig többek közt a művészet, ezért kiszagolja a talmit. Ezért lehet vicces az, amikor a *Bean – Az igazi katasztrófafilm* című moziban Mr. Bean tönkretesz egy Whistler-festményt, majd egyszerűen helyettesíti egy poszterrel, és ez a csere senkinek nem szúr szemet. Kerekes képeiben is ott van a befektetett munka, türelem, koncentráció töltete, amit nem kapunk meg a lakberendező üzletekben, akkor sem, ha a populáris narratívaválasztás azokkal rokoníthatóvá teszi őket. De ennek alapján leminősíteni Kerekes Gábor munkáit annyit tenne, mint sznobériánkkal azonosítani önmagunkat. Ezek a képek egyszerűen szépek, alaposan felépítettek és mindent együttvéve meggyőzőek.

Kerekes nem keres világmegváltó témát, de ha talál (mint például most), ügyet sem vet rá, miközben megdolgozza. Sürgősen beépíti mozgalmas kis, kétdimenziós világába, ahol az egyetlen következetes tértagolást az egymásra illesztett PVC-lapok értelmezhető szintjei jelentik. Lássuk be, ilyen környezetben egy dátum, lett légyen az éppen szeptember 11., felismerhetetlenné válik, legalábbis otthonossá tett hírolvasó értelmünknek több kétségbeesett kört is le kell rónia, mire fogást találnak ezeken az elavult derűvel nyüzsgő légvárakon. Kerekes Gábor kiállítása az értelem nosztalgiája iránt fogékonyak kifutópályája.

2 A 2013-as Leopold Bloom Díj jelöltjeivel készített videósorozat Kerekes Gáborról szóló része: <http://www.youtube.com/watch?v=mCQ2Zh5jEeo>

3 Benjamin, Walter: A műalkotás a technikai reprodukálhatóság korában, http://www.aura.c3.hu/walter_benjamin.html

Helyreigazítás:

A Balkon 2014/1 számában Greskovics Eszter *Az „R”-kiállítás (1970) rekonstrukciója* című cikkében a címhez csatolt jegyzet:

A Művészettörténet újtjai 2. tudományos konferencián (FUGA – Budapesti Építészeti Központ, PPKE John Lukacs terem, Budapest) 2013. november 23-án elhangzott előadás szerkesztett változata. (<http://mome.hu/hu/aktu%C3%A1lis/423-konferencia-a-m%C5%B1v%C3%A9szett%C3%B6rt%C3%A9net-%C3%BAtjai>)

i n s i d e e x p r e s s

Fiatal
Képzőművészek
Stúdiója
Egyesület

studio.c3.hu

— 024

VÉKONY DOROTTYA és
FARKAS JÚLIA

Fitness oltár, 2013

Dívat oltár, 2013

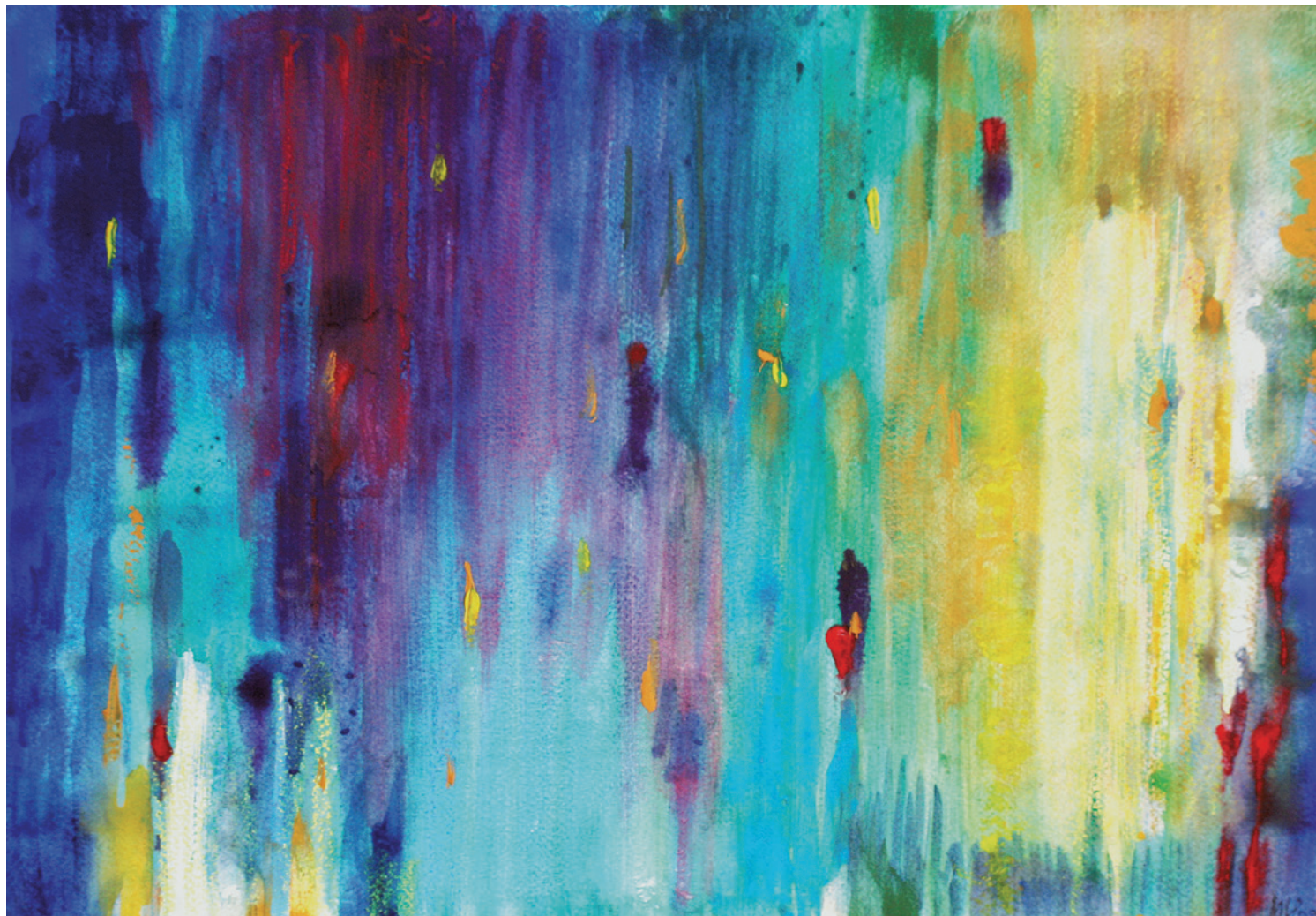

Új képek

MOLNÁR LÁSZLÓ

festőművész kiállítása

MOLNÁR LÁSZLÓ: *Víz-élmény*, 2012, tempera, papír, 35,5×51 cm

Budapest Galéria, 1036 Lajos utca 158.
2014. február 7 – március 16.

Megtekinthető hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

budapest galéria
budapest gallery

